

ԱՐՁԱՆԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ

ՍԱՆՀԻՏԱՐԱԿԱՆ, ԱՆԱՍՆԱԲՈՒԺՄԱՍԱՆՀԻՏԱՐԱԿԱՆ և ԿԱՐԱՆՏԻՆԱՅԻՆ ԲՈՒՍԱՍԱՆՀԻՏԱՐԱԿԱՆ ՄԻՋՈՂՆԵՐԻ ԿԻՐԱՈՄԱՆ ՄԱՍԻՆ

I. Ընդհանուր դրույթներ

1. Սույն Արձանագրությունը մշակված է Եվրասիական տնտեսական միության մասին պայմանագրի XI բաժնի համաձայն և դրանով սահմանվում են սանհիտարական, անասնաբուժմասանհիտարական ու կարանտինային բուսասանհիտարական միջողների կիրառման մասին:

2. Սույն Արձանագրության մեջ օգտագործվող հասկացություններն ունեն հետևյալ իմաստը՝

«Վերահսկողության արտասահմանյան պաշտոնական համակարգի առողջիւթյունը վերահսկողության արտասահմանյան պաշտոնական համակարգի՝ անասնաբուժական հսկողությանը (վերահսկողությանը) ենթակա ապրանքների անվտանգության մակարդակն ապահովելու ունակությունը սահմանելու ընթացակարգը, որն առնվազն համարժեք է միասնական անասնաբուժական (անասնաբուժմասանհիտարական) պահանջներին,

«անասնաբուժական հսկողություն (վերահսկողություն)»՝ անասնաբուժության բնագավառում լիազորված մարմինների գործունեությունը, որն ուղղված է կենդանիների վարակիչ հիվանդությունների հարուցիչների, այդ թվում՝ մարդու և կենդանիների համար ընդհանուր, և անասնաբուժական (անասնաբուժմասանհիտարական) պահանջներին չհամապատասխանող ապրանքների ներմուծման ու տարածման կանխմանը, ինչպես նաև՝ անասնաբուժության բնագավառում անդամ պետությունների օրենսդրության և Միության իրավունքը կազմող միջազգային պայմանագրերի ու ակտերի պահանջների խախտումների կանխմանը, հայտնաբերմանն ու կանխարգելմանը,

«անասնաբուժմասանհիտարական միջողներ»՝ կատարման համար պարտադիր այն պահանջներն ու ընթացակարգերը, որոնք կիրավում են կենդանիների հիվանդությունները կանխելու և մարդու և կենդանիների համար ընդհանուր հիվանդությունների առաջացման ռիսկերից բնակչությանը պաշտպանելու նպատակով, այդ թվում՝ կենդանիների, կերի, կենդանական ծագում ունեցող հումքի և արտադրանքի, ինչպես նաև՝ Միության մաքսային տարածքի սահմաններում դրանք փոխադրող տրանսպորտային միջոցներով այդ հիվանդությունների ներբերման կամ տարածման դեպքում,

«անասնաբուժական հավաստագիր»՝ փաստաթուղթը, որն անասնաբուժության բնագավառում լիազորված մարմնի կողմից տրվում է անասնաբուժական

հսկողությանը (վերահսկողությանը) ենթակա ապրանքների համար և հավաստում դրանց անվտանգությունը՝ անասնաբուժասանիտարական առումով և (կամ) այդպիսի ապրանքների արտադրության վայրերի վարչական տարածքների բարեկեցությունը՝ կենդանիների վարակիչ, այդ թվում՝ մարդու և կենդանիների համար ընդհանուր հիվանդությունների առումով,

«պետական գրանցում»՝ սանիտարահամաճարակաբանական և հիգիենայի միասնական պահանջներին կամ Միության տեխնիկական կանոնակարգերին արտադրանքի համապատասխանության գնահատման ընթացակարգը, որն իրականացվում է բնակչության սանիտարահամաճարակաբանական բարեկեցության հարցերով լիազորված մարմնի կողմից,

«պետական սանիտարահամաճարակաբանական վերահսկողություն (հսկողություն)»՝ բնակչության սանիտարահամաճարակաբանական բարեկեցության հարցերով լիազորված մարմինների գործունեությունը՝ ուղղված բնակչության սանիտարահամաճարակաբանական բարեկեցությանն առնչվող անդամ պետությունների օրենսդրությամբ և Հանձնաժողովի կողմից սահմանված պարտադիր պահանջների խախտումների կանխմանը, հայտնաբերմանն ու կանխարգելմանը,

«անասնաբուժական (անասնաբուժասանիտարական) միասնական պահանջներ»՝ այն պահանջները, որոնք ներկայացվում են անասնաբուժական հսկողությանը (վերահսկողությանը) ենթակա ապրանքներին, դրանց շրջանառությանը և անասնաբուժական հսկողությանը (վերահսկողությանը) ենթակա օբյեկտներին՝ ուղղված նրան, որ Միության մաքսային տարածքում չթույլատրվի կենդանիների վարակիչ հիվանդությունների հարուցիչների, այդ թվում՝ մարդու և կենդանիների համար ընդհանուր, և անասնաբուժասանիտարական առումով վտանգավոր կենդանական ծագում ունեցող ապրանքների առաջացումը, ներմուծումն ու տարածումը,

«կարանտինային բուսասանիտարական միասնական պահանջներ»՝ այն պահանջները, որոնք ներկայացվում են Միության մաքսային սահմանին և Միության մաքսային տարածքում կարանտինային բուսասանիտարական հսկողությանը (վերահսկողությանը) ենթակա, կարանտինի մեջ գտնվող արտադրանքին (կարանտինի մեջ գտնվող բեռներին, կարանտինի մեջ գտնվող նյութերին, կարանտինի մեջ գտնվող ապրանքներին), դրա շրջանառությանը և կարանտինի մեջ գտնվող օբյեկտներին, և որոնք ուղղված են նրան, որ չթույլատրվի կարանտինային օբյեկտների առաջացումը, ներմուծումն ու տարածումը Միության մաքսային տարածքում,

«բույսերի կարանտինի ապահովման միասնական կանոններ և նորմեր»՝ կարանտինային բուսասանիտարական հետազոտությունների կանոնները, ընթացակարգերը, ցուցումները, մեթոդիկաները, Միության մաքսային սահմանին և Միության մաքսային տարածքում կարանտինային բուսասանիտարական հսկողությանը (վերահսկողությանը) ենթակա, կարանտինի մեջ գտնվող

արտադրանքի (կարանտինի մեջ գտնվող բեռների, կարանտինի մեջ գտնվող նյութերի, կարանտինի մեջ գտնվող ապրանքների) նախնական զննման, կարանտինային օբյեկտների նույնականացման, լաբորատոր հետազոտությունների և փորձաքննության անցկացման, վարակագերծման մեթոդները և կարևորագույն այլ միջոցառումներ, որոնք իրականացվում են բույսերի կարանտինի գծով լիազորված մարմինների կողմից,

«սանհիտարահամաճարակաբանական վերահսկողությանը (հսկողությանը) ենթակա արտադրանքին (ապրանքներին) ներկայացվող սանհիտարահամաճարակաբանական և հիգիենայի միասնական պահանջներ»՝ այն փաստաթուղթը, որը ներառում է Հանձնաժողովի կողմից սահմանված՝ կատարման համար պարտադիր պահանջներ, որոնք ներկայացվում են սանհիտարահամաճարակաբանական վերահսկողությանը (հսկողությանը) ենթակա արտադրանքին (ապրանքներին) և ուղղված են մարդու օրգանիզմի վրա բնակության միջավայրի գործոնների ունեցած վնասակար ազդեցության կանխմանն ու մարդու կենսագործունեության բարենպաստ պայմանների ապահովմանը.

«կենդանիներ»՝ կենդանիների բոլոր տեսակները, այդ թվում՝ թռչունները, մեղուները, ջրային կենդանիները և վայրի կենդանական աշխարհի ներկայացուցիչները,

«բույսերի կարանտին»՝ իրավական ռեժիմը, որով նախատեսվում է Միության մաքսային տարածքում կարանտինային օբյեկտներից բույսերի և բուսական ծագում ունեցող արտադրանքի պահպանությանն ուղղված միջոցառումների համակարգ,

«կարանտինային օբյեկտներ»՝ անդամ պետությունների տարածքներում բացակայող կամ սահմանափակ տարածում ունեցող և Միության կարանտինային օբյեկտների միասնական ցանկում ներառված վնասակար օրգանիզմներ,

«կարանտինային բուսասանիտարական անվտանգություն»՝ Միության մաքսային տարածքի պաշտպանվածության վիճակի ապահովումն այն ռիսկերից, որոնք ծագում են կարանտինային օբյեկտների ներթափանցման և (կամ) տարածման դեպքում,

«կարանտինային բուսասանիտարական հսկողություն (վերահսկողություն)»՝ բույսերի կարանտինի գծով լիազորված մարմինների գործունեությունը, որն ուղղված է կարանտինային օբյեկտների բացահայտմանը, կարանտինի մեջ գտնվող արտադրանքի (կարանտինի մեջ գտնվող բեռների, կարանտինի մեջ գտնվող նյութերի, կարանտինի մեջ գտնվող ապրանքների) կարանտինային բուսասանիտարական վիճակի սահմանմանը, բույսերի կարանտինի համար գործող՝ անդամ պետությունների միջազգային պարտավորությունների և օրենսդրության կատարմանը,

«կարանտինային բուսասանիտարական միջոցներ»՝ կատարման համար պարտադիր պահանջները, կանոնները և ընթացակարգերը, որոնք կիրառվում են կարանտինային օբյեկտների ներսբերումից և տարածումից Միության մաքսային տարածքի պահպանությունն ապահովելու և դրանց պատճառած կորուստները

նվազեցնելու, ինչպես նաև կարանտինի մեջ գտնվող արտադրանքի (կարանտինի մեջ գտնվող բեռների, կարանտինի մեջ գտնվող նյութերի, կարանտինի մեջ գտնվող ապրանքների) միջազգային առևտրում եղած խոչընդոտները վերացնելու նպատակով.

«անասնաբուժական հսկողությանը (վերահսկողությանը) ենթակա օբյեկտ՝ այն կազմակերպությունը կամ անձը, որը մասնակցում է անասնաբուժական հսկողությանը (վերահսկողությանը) ենթակա ապրանքների պատրաստմանը (արտադրությանը), վերամշակմանը, փոխադրմանը և (կամ) պահպանմանը,

«կարանտինի մեջ գտնվող արտադրանքի (կարանտինի մեջ գտնվող բեռների, կարանտինի մեջ գտնվող նյութերի, կարանտինի մեջ գտնվող ապրանքների) խմբաքանակ՝ կարանտինում գտնվող արտադրանքի (կարանտինի մեջ գտնվող բեռների, կարանտինի մեջ գտնվող նյութերի, կարանտինի մեջ գտնվող ապրանքների) քանակը, որը նախատեսված է մեկ տրանսպորտային միջոցով մեկ նշանակման կետ՝ մեկ ստացողի ուղարկելու համար,

«անասնաբուժական հսկողությանը (վերահսկողությանը) ենթակա ապրանքների խմբաքանակ՝ անասնաբուժական հսկողությանը (վերահսկողությանը) ենթակա ապրանքների քանակը, որը նախատեսված է մեկ տրանսպորտային միջոցով մեկ նշանակման կետ՝ մեկ ստացողի ուղարկելու և անասնաբուժական մեկ հավաստագրով ձևակերպելու համար,

«կարանտինի մեջ գտնվող արտադրանք (կարանտինի մեջ գտնվող բեռներ, կարանտինի մեջ գտնվող նյութեր, կարանտինի մեջ գտնվող ապրանքներ)՝ բուսերը, բուսական ծագում ունեցող արտադրանքը, բեռները, հողը, օրգանիզմները, նյութերը, տարան, փաթեթվածքը՝ կարանտինի մեջ գտնվող արտադրանքի (կարանտինի մեջ գտնվող բեռների, կարանտինի մեջ գտնվող նյութերի, կարանտինի մեջ գտնվող ապրանքների) ցանկի մեջ ներառված, որոնք Միության մաքսային սահմանին և Միության մաքսային տարածքում ենթակա են կարանտինային բուսասանիտարական հսկողությանը (վերահսկողությանը), որոնք տեղափոխվում են Միության մաքսային սահմանով ու Միության մաքսային տարածքով և կարող են լինել կարանտինային օբյեկտների կրողներ և (կամ) նպաստել դրանց տարածմանը, և որոնց նկատմամբ անհրաժեշտ է ձեռնարկել կարանտինային բուսասանիտարական միջոցներ,

«կարանտինի մեջ գտնվող օբյեկտներ»՝ ցանկացած նպատակային նշանակությամբ հողերը, շենքերը, շինությունները, կառուցները, ամբարները, պահեստավորման վայրերը, սարքավորումները, տրանսպորտային միջոցները, բեռնարկերը և այլ օբյեկտներ, որոնք կարող են Միության մաքսային տարածք կարանտինային օբյեկտների ներթափանցման և (կամ) այդտեղ դրանց տարածման աղբյուր լինել,

«պետական սանիտարահամաճարակարանական վերահսկողությանը (հսկողությանը) ենթակա արտադրանք (ապրանքներ)՝ ապրանքները, քիմիական, կենսաբանական և ռադիոակտիվ նյութերը, այդ թվում՝ մարդու համար վտանգ

Ներկայացնող իոնացնող ճառագայթման աղբյուրները, թափոնները և այլ բեռներ, սանիտարահամաճարակաբանական վերահսկողությանը (հսկողությանը) Ենթակա արտադրանքի (ապրանքների) միասնական ցանկում ներառված սննդամթերքը, նյութերն ու արտադրատեսակները, որոնք տեղափոխվում են Միության մաքսային սահմանով և Միության մաքսային տարածքով,

«անասնաբուժական հսկողությանը (Վերահսկողությանը) Ենթակա ապրանքներ»՝ անասնաբուժական հսկողությանը (Վերահսկողությանը) Ենթակա ապրանքների միասնական ցանկում ներառված ապրանքները,

«պետական գրանցման Ենթակա արտադրանք»՝ արտադրանքի առանձին տեսակները, որոնք շրջանառության ժամանակ կարող են վնասակար ազդեցություն ունենալ մարդու կյանքի ու առողջության վրա և որոնց անվտանգությունը հաստատվում է պետական գրանցման առկայության փաստով,

«անասնաբուժական հսկողությանը (Վերահսկողությանը) Ենթակա ապրանքների ներմուծման (արտահանման) կամ տարանցման համար թույլտվություն»՝ անասնաբուժական հսկողությանը (Վերահսկողությանը) Ենթակա ապրանքների օգտագործման կարգն ու պայմանները սահմանող փաստաթուղթը՝ հիմք ընդունելով արտահանող երկրների անասնահամաճարակային վիճակը անասնաբուժական հսկողությանը (Վերահսկողությանը) Ենթակա ապրանքների ներմուծման և տարանցման ժամանակ, որը տրվում է անասնաբուժության բնագավառում լիազորված մարմնի՝ անդամ պետության օրենսդրության համաձայն լիազորված պաշտոնատար անձի կողմից,

«սանիտարական, անասնաբուժասանիտարական և կարանտինային բուսասանիտարական միջոցներ»՝ կատարման համար պարտադիր սանիտարական, անասնաբուժասանիտարական և կարանտինային բուսասանիտարական պահանջներն ու ընթացակարգերը, որոնք կիրառվում են հետևյալ նպատակներով,

մարդու և կենդանիների կյանքի ու առողջության պաշտպանությունը՝ սննդամթերքի, խմիչքի, կերերի և այլ արտադրանքի մեջ գոյություն ունեցող հավելումներից, աղտոտող նյութերից, տոքսիններից կամ ախտածին օրգանիզմներից առաջացող ռիսկերից,

կենդանիների և բույսերի կյանքի ու առողջության պաշտպանությունն այն ռիսկերից, որոնք առաջանում են անդամ պետությունների համար կարանտինային նշանակություն ունեցող հիվանդություններ կամ ախտածին օրգանիզմներ փոխանցողների՝ բույսերի վնասատուների, բույսերի և կենդանիների, բույսերի (մոլախոտերի), օրգանիզմների հիվանդությունների հարուցիչների ներթափանցումից, արմատավորումից (խորացումից) կամ տարածումից,

մարդու կյանքի և առողջության պաշտպանությունը՝ կենդանիների, բույսերի կամ դրանցից պատրաստված արտադրանքի միջոցով փոխանցվող հիվանդությունների կապակցությամբ առաջացող ռիսկերից,

այլ վնասի կանխումը կամ սահմանափակումը, որը հասցվում է անդամ պետությունների համար կարանտինային նշանակություն ունեցող բույսերի վնասատուների, բույսերի և կենդանիների, բույսերի (մոլախոտերի) հիվանդությունների հարուցիչների, ախտածին օրգանիզմների ներթափանցման, արմատավորման (խորացման) կամ տարածման հետևանքով, այդ թվում՝ արտադրանքի, բեռների, նյութերի, տրանսպորտային միջոցների հետ կենդանիների և (կամ) բույսերի միջոցով դրանց փոխանցման կամ տարածման դեպքում,

«սանիտարակարանտինային հսկողություն»՝ պետական սանիտարահամաճարակաբանական վերահսկողության (հսկողության) տեսակը՝ անձանց, տրանսպորտային միջոցների, պետական սանիտարահամաճարակաբանական վերահսկողությանը (հսկողությանը) ենթակա արտադրանքի (ապրանքների) նկատմամբ՝ Միության մաքսային սահմանի անցակետերում, միջանական փոխանցման երկաթուղային կայարաններում կամ կցման կայարաններում՝ մարդու առողջության համար հավանական վտանգավոր արտադրանքի (ապրանքների) ներմուծումը, վարակիչ և զանգվածային ոչ վարակիչ հիվանդությունների (թունավորումների) ներթափանցումը, առաջացումն ու տարածումը կանխելու նպատակով,

«սանիտարահակահամաճարակաբանական միջոցառումներ»՝ կազմակերպչական, վարչական, ինժեներատեխնիկական, բժշկասանիտարական, կանխարգելիչ և այլ միջոցներ, որոնք ուղղված են մարդու վրա բնակության միջավայրի գործոնների ունեցած վնասակար ազդեցության ռիսկի գնահատմանը, այդ ռիսկի վերացմանը կամ նվազեցմանը, վարակիչ և զանգվածային ոչ վարակիչ հիվանդությունների (թունավորումների) առաջացման ու տարածման կանխմանն ու դրանց վերացմանը,

«բնակչության սանիտարահամաճարակաբանական բարեկեցություն»՝ բնակչության առողջության, բնակության միջավայրի վիճակը, որի դեպքում բացակայում է մարդու վրա բնակության միջավայրի գործոնների ունեցած վնասակար ազդեցությունը, և ապահովում են նրա կենսագործունեության համար բարենպաստ պայմանները,

«սանիտարական միջոցներ»՝ կատարման համար պարտադիր պահանջները և ընթացակարգերը, այդ թվում՝ վերջնական արտադրանքին ներկայացվող պահանջները, մշակման, արտադրության, փոխադրման, պահպանման և օգտահանման մեթոդները, նմուշառման, հետազոտությունների (փորձարկումների) մեթոդների, ռիսկի գնահատման, պետական գրանցման ընթացակարգերը, մակնշմանը և փաթեթավորմանը ներկայացվող պահանջները, որոնք անմիջականորեն ուղղված են մարդու կյանքի և առողջության պաշտպանության նպատակով արտադրանքի (ապրանքների) անվտանգության ապահովմանը,

«պետական գրանցման հավաստագիր»՝ փաստաթուղթ, որով հաստատվում է արտադրանքի (ապրանքների) անվտանգությունը, հավաստվում է սանիտարահամաճարակաբանական և հիգիենայի միասնական պահանջներին

արտադրանքի (ապրանքների) համապատասխանությունն ու տրվում է բնակչության սանիտարահամաճարակաբանական բարեկեցության հարցերով լիազորված մարմնի կողմից՝ Հանձնաժողովի կողմից հաստատվող միասնական ծնի ու կարգի համաձայն,

«անասնաբուժության բնագավառում լիազորված մարմիններ»՝ անդամ պետությունների պետական մարմիններն ու հաստատությունները, որոնք գործունեություն են իրականացնում անասնաբուժության բնագավառում,

«բնակչության սանիտարահամաճարակաբանական բարեկեցության հարցերով լիազորված մարմիններ»՝ բնակչության սանիտարահամաճարակաբանական բարեկեցությանն առնչվող անդամ պետությունների օրենսդրության և Հանձնաժողովի ակտերի համաձայն գործունեություն իրականացնող, անդամ պետությունների պետական մարմինները և հաստատությունները,

«բույսերի կարանտինի հարցերով լիազորված մարմիններ»՝ բույսերի կարանտինի և պաշտպանության գծով ազգային կազմակերպություններ,

«բուսասանիտարական հսկիչ կետ»՝ բույսերի կարանտինի համար նախատեսված կետը, որն ստեղծվում է Միության մաքսային սահմանի անցակետերում և այլ վայրերում, որոնք սահմանվում են անդամ պետությունների օրենսդրության համաձայն,

«բուսասանիտարական հավաստագիր»՝ միջազգային նմուշի փաստաթուղթը, որը ներկայացվում է կարանտինի մեջ գտնվող արտադրանքին կից (կարանտինի մեջ գտնվող բեռներին, կարանտինի մեջ գտնվող նյութերին, կարանտինի մեջ գտնվող ապրանքներին) և տրվում է արտահանող (վերաբրածահանող) երկրի բույսերի կարանտինի գծով լիազորված մարմնի կողմից՝ 1951 թվականի դեկտեմբերի 6-ի «Բույսերի կարանտինի և պաշտպանության միջազգային կոնվենցիայով» սահմանված ծնի համաձայն, և որով հավաստվում է, որ կարանտինի մեջ գտնվող արտադրանքը (կարանտինի մեջ գտնվող բեռները, կարանտինի մեջ գտնվող նյութերը, կարանտինի մեջ գտնվող ապրանքները) համապատասխանում են արտահանող երկրի բուսասանիտարական պահանջներին,

«անասնահամաճարակային վիճակ»՝ կոնկրետ նշված ժամանակ որոշակի տարածքում առկա անասնաբուժասանիտարական իրավիճակը, որին բնորոշ է կենդանիների հիվանդությունների առկայությունը, դրանց տարածումն ու հիվանդացության մակարդակը:

II. Սանիտարական միջոցներ

3. Միության մաքսային սահմանին և Միության մաքսային տարածքում պետական սանիտարահամաճարակաբանական վերահսկողությունն (հսկողությունը) իրականացվում է Հանձնաժողովի կողմից հաստատվող կարգով:

4. Անդամ պետությունները Միության մաքսային սահմանով պետական սանիտարահամաճարակաբանական վերահսկողությանը (հսկողությանը) ենթակա

արտադրանքի (ապրանքների) տեղափոխման համար նախատեսված անցակետերում ստեղծում են սանհիտարակարանտինային կետեր և ձեռնարկում են միջոցներ՝ անհրաժեշտ սանհիտարահակահամաճարակաբանական միջոցառումներն անցկացնելու նպատակով:

Անդամ պետություններն իրականացնում են սանհիտարակարանտինային հսկողություն հատուկ սարքավորված և համալրված միջոցների օգնությամբ՝ սանհիտարակարանտինային կետերում սանհիտարահակահամաճարակաբանական միջոցառումների անցկացման համար՝ անդամ պետությունների օրենսդրության համաձայն՝ հաշվի առնելով Հանձնաժողովի կողմից հաստատվող պահանջները:

Հանձնաժողովը սահմանում է այն արտադրանքի ցանկը, որի տեղափոխումը Միության մաքսային սահմանով իրականացվում է հատուկ սարքավորված անցակետերում, որոնք սահմանվում են անդամ պետությունների օրենսդրության և Միության իրավունքը կազմող ակտերի համաձայն:

Հանձնաժողովի ակտերի համաձայն պետական գրանցման ենթակա արտադրանքի շրջանառությունը Միության տարածքում իրականացվում է պետական գրանցման առկայության դեպքում:

5. Անդամ պետությունները.

1) ընդունում են համաձայնեցված միջոցառումներ, որոնք ուղղված են Միության մաքսային տարածքում մարդու առողջության համար վտանգավոր վարակիչ և զանգվածային ոչ վարակիչ հիվանդությունների (թունավորումների) ներթափանցման և տարածման, արտակարգ իրավիճակների հետևանքների, ինչպես նաև կենսաբանական ազդակների, քիմիական և ռադիոակտիվ նյութերի կիրառմամբ ահարեկչական գործողությունների կանխմանն ու վերացմանը,

2) իրականացնում են սանհիտարահակահամաճարակաբանական միջոցառումներ՝ մարդու կյանքի, առողջության և նրա բնակության միջավայրի համար վտանգավոր՝ պետական սանհիտարահամաճարակաբանական վերահսկողությանը (հսկողությանը) ենթակա արտադրանքի (ապրանքների) ներմուծումը Միության մաքսային տարածք և դրա շրջանառությունն արգելելու համար:

6. Անդամ պետություններն ունեն ժամանակավոր սանհիտարական միջոցներ կիրառելու և սանհիտարահակահամաճարակաբանական միջոցառումներ անցկացնելու իրավունք, եթե.

անդամ պետության տարածքում վատթարացել է սանհիտարահամաճարակաբանական իրավիճակը,

համապատասխան միջազգային կազմակերպություններից, անդամ պետություններից կամ երրորդ երկրներից ստացվել է տեղեկատվություն՝ կիրավող սանհիտարական միջոցների և (կամ) սանհիտարահամաճարակաբանական իրավիճակի վատթարացման մասին,

սանիտարական միջոցների կիրառման համապատասխան գիտական հիմնավորումը անբավարար է կամ չի կարող ներկայացվել անհրաժեշտ ժամկետներում,

հայտնաբերվել է Միության միասնական սանիտարական պահանջներին կամ տեխնիկական կանոնակարգերին չհամապատասխանող՝ պետական սանիտարահամաճարակաբանական վերահսկողությանը (հսկողությանը) ենթակա արտադրանք (ապրանքներ):

Անդամ պետությունները հնարավորինս կարճ ժամկետում միմյանց տեղեկացնում են սանիտարական միջոցներ սահմանելու, սանիտարահակահամաճարակաբանական միջոցառումներ անցկացնելու և դրանք փոփոխելու մասին:

Եթե անդամ պետությունը կիրառում է ժամանակավոր սանիտարական միջոցներ, ապա մյուս անդամ պետությունները ձեռնարկում են անհրաժեշտ միջոցները և անցկացնում սանիտարահակահամաճարակաբանական միջոցառումներ, որոնք ապահովում են այդպիսի միջոցների կիրառման մասին որոշում ընդունած անդամ պետության պաշտպանության պատշաճ մակարդակը:

7. Բնակչության սանիտարահամաճարակաբանական բարեկեցության հարցերով լիազորված մարմինները.

Իրականացնում են սանիտարահամաճարակաբանական վերահսկողություն (հսկողություն) անձանց, տրանսպորտային միջոցների, պետական սանիտարահամաճարակաբանական վերահսկողությանը (հսկողությանը) ենթակա արտադրանքի (ապրանքների) նկատմամբ՝ Միության մաքսային սահմանով դրանց տեղափոխման ժամանակ, անդամ պետությունների՝ Միության մաքսային սահմանին և Միության մաքսային տարածքում տեղակայված անցակետերում,

մյուս անդամ պետությունների լիազորված մարմիններից իրավունք ունեն պահանջելու լարորատոր հետազոտությունների (փորձարկումների) անհրաժեշտ արձանագրությունները,

բնակչության սանիտարահամաճարակաբանական բարեկեցության հարցերում ցուցաբերում են գիտամեթոդական և տեխնիկական փոխադարձ օժանդակություն,

միմյանց տեղեկացնում են սանիտարահամաճարակաբանական և հիգիենայի միասնական պահանջներին չհամապատասխանող ապրանքների հնարավոր ստացման, միջազգային բժշկասանիտարական կանոններում նշված հատուկ վտանգավոր վարակիչ հիվանդությունների հայտնաբերման յուրաքանչյուր դեպքի և մարդու կյանքի ու առողջության համար վտանգավոր արտադրանքի մասին,

սանիտարական միջոցառումների առնչությամբ Միության իրավունքը կազմող ակտերով սահմանված պահանջները կատարելու և Միության մաքսային տարածքը վարակիչ ու զանգվածային ոչ վարակիչ հիվանդությունների (թունավորումների), սանիտարահամաճարակաբանական և հիգիենայի պահանջներին չհամապատասխանող՝ պետական սանիտարահամաճարակաբանական վերահսկողությանը (հսկողությանը) ենթակա արտադրանքի (ապրանքների)

ներմուծումից և տարածումից պաշտպանելու նպատակով, ինչպես նաև այլ խնդիրների արդյունավետ լուծման համար՝ անհրաժեշտության դեպքում և փոխադարձ համաձայնությամբ, իրականացնում են համատեղ ստուգումներ (տեսչական ստուգումներ) պետական սանիտարահամաճարակաբանական վերահսկողությանը (հսկողությանը) ենթակա արտադրանք (ապրանքներ) արտադրող անդամ պետությունների տարածքներում:

Վարակիչ և զանգվածային ոչ վարակիչ հիվանդությունների (թունավորումների) հայտնաբերման և (կամ) Միության մաքսային տարածքում մարդու կյանքի, առողջության և նրա բնակության միջավայրի համար վտանգավոր արտադրանքի տարածման դեպքում բնակչության սանիտարահամաճարակաբանական բարեկեցության հարցերով լիազորված մարմինները դրանց, ինչպես նաև ձեռնարկված սանիտարական միջոցների մասին տեղեկություններն ուղարկում են Միության ինտեգրված տեղեկատվական համակարգ:

8. Համատեղ ստուգումների (տեսչական ստուգումների) անցկացման հետ կապված ծախսերի ֆինանսավորումն իրականացվում է անդամ պետությունների համապատասխան բյուջեների հաշվին, եթե յուրաքանչյուր առանձին դեպքում այլ կարգ չի համաձայնեցվում:

III. Անասնաբուժասանիտարական միջոցներ

9. Միության մաքսային սահմանին և Միության մաքսային տարածքում անասնաբուժական հսկողությունն (վերահսկողությունը) իրականացվում է Միության մաքսային սահմանին և Միության մաքսային տարածքում անասնաբուժական հսկողության իրականացման միասնական կարգի մասին՝ Հանձնաժողովի կողմից հաստատվող կանոնակարգին համապատասխան:

10. Անդամ պետությունները Միության մաքսային սահմանով անասնաբուժական հսկողությանը (վերահսկողությանը) ենթակա ապրանքների տեղափոխման համար նախատեսված անցակետերում ստեղծում են սահմանային անասնաբուժական հսկիչ կետեր և ձեռնարկում են անասնաբուժասանիտարական անհրաժեշտ միջոցները:

11. Անասնաբուժության բնագավառում լիազորված մարմինները.

1) միջոցներ են ձեռնարկում արգելելու կենդանիների վարակիչ հիվանդությունների, այդ թվում՝ մարդու և կենդանիների համար ընդհանուր հիվանդությունների հարուցիչների և անասնաբուժասանիտարական առումով վտանգ ներկայացնող՝ կենդանական ծագում ունեցող ապրանքների (արտադրանքի) ներմուծումն ու տարածումը Միության մաքսային տարածքում,

2) անդամ պետության տարածքում կենդանիների վարակիչ հիվանդությունների, այդ թվում՝ մարդու և կենդանիների համար ընդհանուր հիվանդությունների և (կամ) անասնաբուժասանիտարական առումով վտանգավոր, կենդանական ծագում ունեցող ապրանքների (արտադրանքի) հայտնաբերման դեպքում, ախտորոշման պաշտոնական սահմանումից կամ

ապրանքների (արտադրանքի) անվտանգ չինելը հաստատվելուց անմիջապես հետո դրանց մասին տեղեկություններն ուղարկում են Հանձնաժողով, իսկ ձեռնարկված անասնաբուժասանիտարական միջոցների մասին տեղեկությունները՝ Միության ինտեգրված տեղեկատվական համակարգ, ինչպես նաև այլ անդամ պետությունների լիազորված մարմիններին ծանուցելու համար,

3) Ժամանակին տեղեկացնում են Հանձնաժողովին անդամ պետության կենդանիների վտանգավոր և կարանտինային հիվանդությունների ցանկում կատարվող փոփոխությունների մասին,

4) Անասնաբուժության բնագավառում ցուցաբերում են գիտական, մեթոդական և տեխնիկական փոխադարձ օժանդակություն,

5) Հանձնաժողովի կողմից հաստատվող կարգով իրականացնում են Վերահսկողության արտասահմանյան պաշտոնական համակարգի առողջիւթյուն:

12. Անասնաբուժական հսկողության (Վերահսկողության) ենթակա օբյեկտների համատեղ ստուգումն (տեսչական ստուգումը) իրականացվում է «Օբյեկտների համատեղ ստուգումների իրականացման միասնական կարգի և անասնաբուժական հսկողության (Վերահսկողության) ենթակա ապրանքների փորձանմուշների վերցման մասին» կանոնակարգին համապատասխան:

Վերահսկողության արտասահմանյան պաշտոնական համակարգերի առողջիւթյուն և համատեղ ստուգումների (տեսչական ստուգումների) անցկացման հետ կապված ծախսերի ֆինանսավորումն իրականացվում է անդամ պետությունների համապատասխան բյուջեների հաշվին, եթե յուրաքանչյուր առանձին դեպքում այլ կարգ չի համաձայնեցվում:

13. Անասնաբուժական հսկողություն (Վերահսկողություն) իրականացնելիս լարորատոր հետազոտությունների անցկացման կանոններն ու մեթոդաբանությունը սահմանվում են Հանձնաժողովի կողմից:

14. Անասնաբուժական դեղամիջոցների, անասնաբուժական նշանակության ախտորոշիչ միջոցների, կերային հավելումների, ախտահանիչ, միջատասպան և տիզասպան միջոցների շրջանառությունը կարգավորող կանոնները սահմանվում են Հանձնաժողովի կողմից և անդամ պետությունների օրենսդրությամբ:

15. Անասնաբուժական (անասնաբուժասանիտարական) միասնական պահանջների և միջազգային առաջարկությունների, ստանդարտների, ուղեցույցների հիման վրա անդամ պետություններն ուղարկող երկրի (երրորդ կողմի) իրավասու մարմինների հետ կարող են համաձայնեցնել Միության մաքսային տարածք ներմուծվող՝ անասնաբուժական հսկողությանը (Վերահսկողությանը) ենթակա այն ապրանքների անասնաբուժական հավաստագրերի նմուշները՝ միասնական ձևերից տարբերվող, որոնք ընդգրկված են անասնաբուժական հսկողությանը (Վերահսկողությանը) ենթակա ապրանքների միասնական ցանկում՝ Հանձնաժողովի ակտերի համաձայն:

16. Անասնաբուժական հսկողությանը (Վերահսկողությանը) ենթակա ապրանքները, որոնց նկատմամբ սահմանվել է «մաքսային տարանցում» մաքսային

ընթացակարգը, Միության մաքսային տարածքով տեղափոխվում են Հանձնաժողովի կողմից սահմանվող կարգով:

Անասնաբուժական հսկողությանը (վերահսկողությանը) ենթակա ապրանքների ներմուծման (արտահանման) և տարանցման համար թույլտվության տրամադրումն ու անասնաբուժական հավաստագրերի ձևակերպումն իրականացվում են անասնաբուժության բնագավառում լիազորված մարմնի կողմից՝ տվյալ անդամ պետության օրենսդրության համաձայն:

17. Անասնաբուժական հավաստագրերի միասնական ձևերը հաստատվում են Հանձնաժողովի կողմից:

IV. Կարանտինային բուսասանիտարական միջոցներ

18. Միության մաքսային սահմանին և Միության մաքսային տարածքում կարանտինային բուսասանիտարական հսկողությունը (վերահսկողությունը) իրականացվում է Հանձնաժողովի կողմից հաստատվող կարգով:

19. Բույսերի կարանտինի ապահովման միասնական կանոններն ու նորմերը հաստատվում են Հանձնաժողովի կողմից:

20. Անդամ պետությունները Միության մաքսային սահմանով կարանտինի մեջ գտնվող արտադրանքի (կարանտինի մեջ գտնվող բեռների, կարանտինի մեջ գտնվող նյութերի և կարանտինի մեջ գտնվող ապրանքների) տեղափոխման համար նախատեսված անցակետերում և այլ վայրերում ստեղծում են բույսերի կարանտինի համար նախատեսված կետեր (բուսասանիտարական հսկիչ կետեր)` հաշվի առնելով դրանց նյութատեխնիկական հագեցվածությանն ու սարքավորվածությանը ներկայացվող՝ Հանձնաժողովի կողմից հաստատվող պահանջները:

21. Անդամ պետությունները ձեռնարկում են անհրաժեշտ միջոցները՝ Միության մաքսային տարածք կարանտինային օբյեկտների ներսքերում և այդտեղ դրանց տարածումը կանխելու նպատակով:

22. Բույսերի կարանտինի գծով լիազորված մարմինները.

1) Միության մաքսային սահմանով կարանտինի մեջ գտնվող արտադրանքի տեղափոխման ժամանակ իրականացնում են կարանտինային բուսասանիտարական հսկողություն (վերահսկողություն) անցակետերում և այլ տեղերում, որտեղ սարքավորվում և տեղակայվում են բույսերի կարանտինի համար նախատեսված կետերը (բուսասանիտարական հսկիչ կետերը),

2) մեկ անդամ պետության տարածքից մյուս անդամ պետության տարածք կարանտինի մեջ գտնվող արտադրանքի տեղափոխման ժամանակ իրականացնում են կարանտինային բուսասանիտարական հսկողություն (վերահսկողություն),

3) Միության մաքսային տարածքում կարանտինային օբյեկտների հայտնաբերման և տարածման դեպքում դրանց, ինչպես նաև ձեռնարկված կարանտինային բուսասանիտարական միջոցների մասին տեղեկություններն ուղարկում են Միության ինտեգրված տեղեկատվական համակարգ.

4) Ժամանակին միմյանց տեղեկացնում են իրենց պետությունների տարածքում կարանտինային օբյեկտների հայտնաբերման և տարածման դեպքերի ու իրենց կողմից ժամանակավոր կարանտինային բուսասանիտարական միջոցների կիրառման մասին,

5) բույսերի կարանտինի ապահովման բնագավառում ցուցաբերում են գիտական, մեթոդական և տեխնիկական փոխադարձ օժանդակություն,

6) յուրաքանչյուր տարի փոխանակում են նախորդ տարվա վիճակագրական տեղեկությունները, որոնք վերաբերում են իրենց պետությունների տարածքներում կարանտինային օբյեկտների հայտնաբերմանն ու տարածմանը.

7) փոխանակում են անդամ պետություններում տարածքների կարանտինային բուսասանիտարական վիճակին առնչվող տեղեկությունները և, անհրաժեշտության դեպքում՝ այլ տեղեկություններ, այդ թվում՝ կարանտինային օբյեկտների դեմ պայքարի արդյունավետ մեթոդների մասին տվյալները,

8) մշակում են կարգավորվող ոչ կարանտին վնասակար օրգանիզմների ցանկի, Միության կարանտինային օբյեկտների միասնական ցանկի ձևավորման համար ներկայացվող առաջարկները՝ վնասակար օրգանիզմների մասին տեղեկությունների հիման վրա,

9) կարանտինային բուսասանիտարական հսկողության (վերահսկողության) բնագավառում համագործակցում են այլ հարցերով,

10) փոխադարձ համաձայնությամբ՝

ուղղորդում են մասնագետներին՝ երրորդ երկրներից Միության մաքսային տարածք ներմուծվող՝ կարանտինի մեջ գտնվող արտադրանքի արտադրության (պատրաստման), տեսակավորման, վերամշակման, պահեստավորման և փաթեթավորման վայրերի համատեղ հետազոտություն անցկացնելու նպատակով.

մասնակցում են բույսերի կարանտինի ապահովման միասնական կանոնների և նորմերի մշակմանը:

23. Կարանտինի մեջ գտնվող արտադրանքի (կարանտինի մեջ գտնվող բեռների, կարանտինի մեջ գտնվող նյութերի, կարանտինի մեջ գտնվող ապրանքների) յուրաքանչյուր խմբաքանակ, որը կարանտինի մեջ գտնվող արտադրանքի ցանկի համաձայն, դասվում է կարանտինի մեջ գտնվող արտադրանքի (կարանտինի մեջ գտնվող բեռների, կարանտինի մեջ գտնվող նյութերի, կարանտինի մեջ գտնվող ապրանքների)՝ բուսասանիտարական բարձր ոիսկայնություն ունեցող խմբին, Միության մաքսային տարածք է ներմուծվում և (կամ) մեկ անդամ պետության տարածքից մյուս անդամ պետության տարածք է տեղափոխվում՝ կից ներկայացված արտահանման (վերաբրտահանման) բուսասանիտարական հավաստագրով:

24. Կարանտինային բուսասանիտարական միջոցների լաբորատոր ապահովումն իրականացվում է Հանձնաժողովի կողմից հաստատված կարգով:

25. Անդամ պետություններից յուրաքանչյուրը կարանտինային բուսասանիտարական ժամանակավոր միջոցներ մշակելու և կիրառելու իրավունք ունի, եթե.

1) իրենց տարածքում վատթարացել է կարանտինային բուսասանիտարական իրավիճակը,

2) համապատասխան միջազգային կազմակերպություններից, անդամ պետություններից կամ երրորդ երկրներից ստացվել է տեղեկատվություն՝ կիրառվող կարանտինային բուսասանիտարական միջոցների մասին,

3) կարանտինային բուսասանիտարական միջոցների կիրառման համապատասխան գիտական հիմնավորումը անբավարար է կամ չի կարող ներկայացվել անհրաժեշտ ժամկետներում,

4) իրականացվում է երրորդ երկրներից ներմուծվող կարանտինի մեջ գտնվող արտադրանքում (կարանտինի մեջ գտնվող բեռներում, կարանտինի մեջ գտնվող նյութերում, կարանտինի մեջ գտնվող ապրանքներում) կարանտինային օբյեկտների կանոնավոր հայտնաբերում:
